

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arpajaislain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arpajaislakia muutettavaksi siten, että Oy Veikkaus Ab saisi mahdollisuuden vedonlyöntitoiminnan harjoittamiseen Suomessa ja että yhtiön olisi mahdollista

osallistua kansainväliseen yhteistyöhön arpajaisien ja rahapelien toimeenpanemisessa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Vedonlyöntitoiminta

Arpajaislain 1 §:n mukaan arpajaistoiminnalla tarkoitetaan myös vedonlyöntiä. Vedonlyöntin toimeenpanemisesta hevoskilpailuissa annetun asetuksen (122/66) 2 §:n nojalla lupa tällaista vedonlyöntitoimintaa varten voidaan antaa rekisteriin merkityille, Suomessa toimivien hevosjalostus-, ravi- tai ratsastusseurojen keskusjärjestöille varojen hankkimiseksi hevoskasvatuksen edistämiseen ja hevosurheilun tukemiseen. Kerrallaan voi voimassa olla vain yksi lupa. Nykyisin lupa on Suomen Hippos ry:n nimisellä yhdistyksellä.

Veikkaustoiminta on arpajaislain 3 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan rajoitettu koskemaan vain urheilukilpailujen tuloksiin tai numeroiden arpomiseen liittyviä arvauksia. Lupa veikkaustoimintaan voidaan antaa vain sitä varten perustetulle kotimaiselle yhtiölle varojen hankkimiseksi urheilun ja liikuntakasvatuksen sekä tieteen, taiteen ja nuorisokasvatustyön tukemiseen. Sanotun luvan haltija on tällä hetkellä Oy Veikkaus Ab.

Suomessa ei voimassa olevien säännösten mukaan hevoskilpailuja lukuun ottamatta ole voitu toimeenpanna vedonlyöntiä.

Vedonlyöntitoiminta on ulkomailla laajaa ja monipuolista. Suomalaiset ovat voineet olla tässä pelaamisessa mukana viime vuosien aikana enenevässä määrin muun muassa valuuttasäännöstömme vapautumisen myötä. Eräiden arvioiden mukaan ulkomaille suuntautuvan vedonlyöntitoiminnan arvo on jo noin 40—50 miljoonaa markkaa vuodessa.

Vedonlyöntin toimeenpanemisesta hevoskilpailuissa annetun asetuksen 13 §:n nojalla luvattoman vedonlyöntitoiminnan harjoittaminen, luvattomasti tai Suomen ulkopuolella toimeenpantavan vedonlyöntin rahapanosten vastaanottaminen tai välittäminen taikka sellaisen vedonlyöntitoiminnan muulla tavoin edistäminen on kielletty. Kiellon rikkoja voidaan tuomita arpajaislain 6 §:n nojalla rangaistukseen. Sen sijaan vedonlyöntiin osallistuja ei syyllisty rangaistavaan tekoon.

Vedonlyöntitoiminnan aloittaminen suomalaisen yhtiön toimesta olisi perusteltua. Vedonlyöntitoimintaa ja sen määrällistä kehitystä voitaisiin valvoa sekä väärinkäytösten että lii-

allisen vedonlyönnin estämiseksi. Lisäksi ulkomaille suuntautuvasta vedonlyöntitoiminnasta saamatta jäävät arpajaisverotuotot ja toiminnan ylijäämä ohjattaisiin Suomeen.

Vedonlyönnin toimeenpano Suomessa annettaisiin veikkaustoimintaa harjoittavalle Oy Veikkaus Ab:lle. Muilla koti- tai ulkomaisilla henkilöillä tai yhteisöillä ei olisi oikeutta vedonlyöntitoimintaan.

Ehdotus ei antaisi Oy Veikkaus Ab:lle oikeutta toimeenpanna vedonlyöntiä hevoskilpailuissa kilpailuradalla eikä sen ulkopuolella. Vedonlyöntiä hevoskilpailuissa ravi- tai kilpailuradoilla saisi edelleenkin yksinoikeudella harjoittaa vain Suomen Hippos ry.

Ehdotuksen mukaan vedonlyöntitoiminta mahdollistettaisiin siten, että arpajaislain 3 §:n 2 momentin 3 kohtaan sisällytettäisiin maininta vedonlyönnistä. Voimassa olevan säännöksen 3 kohdassa oleva maininta hevosveikkauksesta siirrettäisiin pykälän 2 kohtaan, jolloin koko veikkaustoiminta sisältyisi samaan kohtaan. Raha-arpajaisia koskeva 1 kohta säilyisi ennallaan. Uudistetussa muodossaan momentti ei miltään osin sisältäisi eri pelimuotojen määrittelyjä. Määritelmät samoin kuin tarkemmat määräykset Oy Veikkaus Ab:lle sallittavasta vedonlyöntitoiminnasta annettaisiin asetuksella.

1.2. Ulkomaisten arpajaisten toimeenpaneminen

Arpajaislain 5 §:n 1 momentin mukaan arpojen myyminen ja kaupan pitäminen Suomen ulkopuolella pidettäviin arpajaisiin sekä sellaisten arpajaisten muulla tavoin tapahtuva edistäminen on kielletty. Säännöksellä on haluttu estää ulkomaisten arpajaisten ja rahapelien kaikenlainen toimeenpano Suomessa. Kiellon periaatteellisena lähtökohtana on ollut se, että rahapelien myynti on sallittua ainoastaan rajoitetussa määrässä, julkisen vallan valvonnan alaisena ja yksinomaan varojen hankkimiseksi tiettyihin arpajaislaissa säädettyihin tarkoituksiin.

Yleisen kansainvälistymiskehityksen myötä suuntaus ylikansalliseen arpajais- ja rahapeli-toimintaan on voimistunut. Tekniikka mahdollistaa jo nyt saman arpajaisen tai rahapelin toimeenpanon samanaikaisesti useassa eri maassa. Pohjoismaiden veikkausyhtiöiden kesken on suunnitteilla numeroiden arpomiseen perustuvan yhteispohjoismaisen veikkauksen

(lotto) toteuttaminen vuoden 1993 alkupuolella. Arpajais- ja pelilainsäädännöllä on ohjattava tätä kehitystä.

Arpajaislain lähtökohtana on, että itse pelitoimintaa ja sen määrällistä kehitystä tulee voida tehokkaasti valvoa sekä väärinkäytösten että liiallisen pelaamisen estämiseksi. Arpajaislain mukaan arpajais- ja pelitoiminnan tuotto ohjautuu yleishyödyllisiin tai aatteellisiin tarkoituksiin. Näiden periaatteiden on Suomessa katsottu toteutuvan parhaiten siten, että tällaisen toiminnan harjoittamista varten saadaan samaksi ajaksi myöntää vain yksi lupa. Ehdotuksen tarkoituksena ei ole muuttaa yksinoikeusjärjestelmää. Ulkomaalaisten arpajaisten ja rahapelien toimeenpano Suomessa voisi tapahtua vain yhteistoiminnassa Oy Veikkaus Ab:n kanssa.

Yhteistoiminnan kehittämiseksi rajat ylittävässä arpajais- ja rahapeli-toiminnassa arpajaislain periaatteiden mukaisesti ehdotetaan, että arpajaislain 5 §:n 1 momenttia muutettaisiin lisäämällä siihen toinen virke, jolla mahdollistettaisiin Oy Veikkaus Ab:lle osallistuminen kansainväliseen arpajais- ja rahapeli-toimintaan.

1.3. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset ja määräykset raha-arpajais-, veikkaus- ja vedonlyöntitoiminnasta on tarkoitus antaa lainmuutoksen kanssa samanaikaisesti voimaan saatettavalla asetuksella. Lisäksi valtioneuvoston antamaan lupaan sisällytettäisiin tarpeellisia ehtoja.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksestä ei aiheudu valtiolle hallinnollisia tai muitakaan kustannuksia.

Vedonlyönnin vuosittaisen liikevaihdon on arvioitu muodostuvan 300—350 miljoonaksi markaksi. Valtiolle tuloutettavaksi ylijäämäksi on tältä osin arvioitu 70 miljoonaa markkaa. Yhteispohjoismaisen numeropelin (lotto) osalta on Oy Veikkaus Ab:n vuosittaiseksi liikevaihdoksi arvioitu 200 miljoonaa markkaa ja valtiolle tuloutettavaksi ylijäämäksi 75 miljoonaa markkaa.

Uudet pelit tullevat vähentämään veikkausyhtiön muiden pelien, erityisesti Loton ja urheiluveikkausten liikevaihtoa, joten veikkauksen

yhtiön kokonaisliikevaihto ja tilitettävä ylijäämä ei kasvane edellä esitetyjä lukuja vastavasti.

Vedonlyöntiä ja yhteispohjoismaisen numeropelin Suomessa tapahtuvaa toimeenpanoa verotettaisiin arpajaisverolain (552/92) säännösten mukaisesti. Edellä mainittujen arvioiden perusteella verokertymän voidaan olettaa nousevan noin 27 miljoonaan markkaan vuodessa. Yhteispohjoismaiseen numeropeliin liittyvät kansainväliset verotuskysymykset edellyttänevät verohallinnossa tehtävää selvitystä.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriön poliisiosastolla virkatyönä ja se perustuu sisä-

asiainministeriön asettaman poliisin lupahankkeen pelilupatyöryhmän ehdotukseen.

Esityksestä on pyydetty lausunnot opetusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä ja valtiovarainministeriöltä sekä Oy Veikkaus Ab:ltä ja Suomen Hippos ry:ltä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

arpajaislain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä syyskuuta 1965 annetun arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentti ja 5 §:n 1 momentti,
 näistä 3 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 20 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (644/82), seuraavasti:

3 §

Varojen hankkimiseksi urheilun ja liikunta-
 kasvatuksen sekä tieteen, taiteen ja nuorisokas-
 vatustyön tukemiseen voidaan sitä varten pe-
 rustetulle kotimaiselle yhtiölle antaa lupa:

- 1) toimeenpanna raha-arpajaisia;
- 2) toimeenpanna ennakolta veikkauksia, jot-
 ka liittyvät urheilu- tai hevoskilpailujen tulosten
 sekä numeroiden tai merkkien arvaamiseen;
 sekä
- 3) toimeenpanna vedonlyöntiä, joka liittyy
 urheilu- tai muiden kilpailujen tulosten arvaa-
 miseen hevoskilpailuja lukuun ottamatta.

5 §

Arpojen myyminen ja kaupan pitäminen
 Suomen ulkopuolella pidettäviin arpajaisiin se-
 kä sellaisten arpajaisten muulla tavoin edistä-
 minen on kielletty. Suomen ulkopuolella pidet-
 tävinä arpajaisina ei kuitenkaan pidetä arpajai-
 sia, joiden toimeenpanijana on Suomessa luvan
 nojalla arpajaistoimintaa harjoittava kotimai-
 nen yhtiö.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä
 kuuta 199 .

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sisäasiainministeri *Mauri Pekkarinen*

Laki

arpajaislain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä syyskuuta 1965 annetun arpajaislain (491/65) 3 §:n 2 momentti ja 5 §:n 1 momentti,

näistä 3 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 20 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (644/82), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Varojen hankkimiseksi urheilun ja liikunta-
kasvatuksen sekä tieteen, taiteen ja nuorisokas-
vatustyön tukemiseen voidaan sitä varten pe-
rustetulle kotimaiselle yhtiölle antaa lupa:

1) toimeenpanna raha-arpajaisia

2) toimeenpanna veikkauksia, joissa yleisöllä
on mahdollisuus määrättyjä maksuja vastaan
joko urheilukilpailujen tuloksiin tai numeroiden
arpomiseen liittyvien arvausten perusteella osal-
listua näistä maksuista kertyvien voittojen ja-
koon; sekä

3) toimeenpanna ennakolta veikkauksia, jotka
liittyvät hevoskilpailujen tulosten arvaamiseen.

Varojen hankkimiseksi urheilun ja liikunta-
kasvatuksen sekä tieteen, taiteen ja nuorisokas-
vatustyön tukemiseen voidaan sitä varten pe-
rustetulle kotimaiselle yhtiölle antaa lupa:

1) toimeenpanna raha-arpajaisia;

2) toimeenpanna ennakolta veikkauksia, jotka
liittyvät urheilu- tai hevoskilpailujen tulosten
sekä numeroiden tai merkkien arvaamiseen; sekä

3) toimeenpanna vedonlyöntiä, joka liittyy
urheilu- tai muiden kilpailujen tulosten arvaami-
seen hevoskilpailuja lukuun ottamatta.

5 §

Arpojen myyminen ja kaupan pitäminen
Suomen ulkopuolella pidettäviin arpajaisiin se-
kä sellaisten arpajaisten muulla tavoin edistä-
minen on kielletty.

Arpojen myyminen ja kaupan pitäminen
Suomen ulkopuolella pidettäviin arpajaisiin se-
kä sellaisten arpajaisten muulla tavoin edistä-
minen on kielletty. Suomen ulkopuolella pidet-
tävinä arpajaisina ei kuitenkaan pidetä arpajai-
sia, joiden toimeenpanijana on Suomessa luvan
nojalla arpajaistoimintaa harjoittava kotimainen
yhtiö.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Veikkausasetus

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 1 päivänä syyskuuta 1965 annetun arpajaislain (491/65) 7 §:n nojalla:

1 §

Sovelletamisala

Tätä asetusta sovelletaan raha-arpajaisiin sekä veikkaus- ja vedonlyöntitoimintaan. Vedonlyönnin toimeenpanemisesta hevoskilpailuissa säädetään erikseen.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *raha-arpajaisilla* toimintaa, jossa yleisölle määrättyä maksua tai muuta suoritusta vastaan luvataan arpomisella tai muulla sattumaan perustuvalla toimituksella määrättävä rahana tai sitä vastaavana suorituksena tuleva voitto;

2) *veikkaustoiminnalla* toimintaa, jossa yleisöllä on mahdollisuus ravi- tai kilpailuradan ulkopuolella ennakolta määrättyjä maksuja vastaan tekemiensä, urheilu- tai hevoskilpailujen tuloksiin sekä numeroiden tai merkkien arpomiseen liittyvien arvausten perusteella osallistua näistä maksuista kertyvien voittojen jakoon; sekä

3) *vedonlyöntitoiminnalla* toimintaa, jossa yleisöllä on mahdollisuus maksua vastaan osallistua urheilu- ja muiden kilpailujen tuloksiin liittyvien arvausten perusteella maksuista kertyvien voittojen jakoon pelaajan asettaman rahapanoksen ja lopputuloksen todennäköisyyttä osoittavan kertoimen tulon mukaisesti; vedonlyönnin kohteeksi saadaan valita vain sellaisia tapahtumia, joiden lopputulos vahvistetaan lain, asetuksen tai kilpailutoimintaa varten hyväksytyjen sääntöjen nojalla.

3 §

Lopputuloksen arpomista koskevat säännökset

Jos veikkauksen kohteena oleva kilpailu peruutetaan, keskeytetään tai toimeenpannaan sellaisena aikana, ettei kilpailu sovellu veik-

kauksen kohteeksi tai ettei kilpailun tulosta voida muusta syystä käyttää, on veikkauspeleissä käytettävä arpomalla saatua tulosta.

Vedonlyönnissä ei saa käyttää arvottua tulosta.

Jos vedonlyönnin kohteen tulosta ei 1 momentissa tarkoitetuista syistä johtuen voida käyttää, pelaajalla on oikeus saada asettamansa rahapanos takaisin.

4 §

Luvanvaraisuus

Raha-arpajaisia sekä veikkaus- ja vedonlyöntitoimintaa saa harjoittaa vain asianomaisella luvalla. Samaksi ajaksi saadaan myöntää vain yksi lupa.

Luvan myöntää hakemuksesta valtioneuvosto määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Lupa voidaan antaa sitä varten perustetulle kotimaiselle yhtiölle varojen hankkimiseksi urheilun ja liikuntakasvatuksen sekä tieteen, taiteen ja nuorisokasvatustyön tukemiseen. Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on määrättävä, ettei se saa jakaa osakkailleen osinkoa tai vastikkeetonta hyvitystä.

5 §

Lupapäätökseen sisällytettävät asiat

Lupapäätöksessä on mainittava:

1) luvansaaaja ja luvan voimassaoloaika;
2) raha-arpajaisiin, veikkaukseen ja vedonlyöntiin osallistuville tarkoitettut ehdot (*pelisäännöt*) ja osallistumismaksujen vahvistamismenettely;

3) voittoihin käytettävä osuus tuotosta ja voittojen määräämisperusteet sekä mahdolliset voittojen suuruuden ylä- ja alarajat;

4) valtiolle tulevasta veikkaustulon osuudesta;

5) valtiolle suoritettavista ennakkotilityksistä sekä lopputilitysmenettelystä kultakin tilikaudelta;

- 6) yhtiön oikeudesta perustaa tytäryhtiötä;
 7) yhtiön oikeudesta perustaa rahastoja ja niihin vuosittain tapahtuvista siirroista;
 8) yhtiön oikeudesta myöntää lainoja;
 9) yhtiön varojen säilyttämisestä ja rahaliikenteen järjestämisestä; sekä
 10) muista tarpeellisiksi katsottavista asioista.

6 §

Puhtaan tuoton tilittäminen

Puhdas tuotto on edellä mainitut ennakot huomioon ottaen tilitettävä opetusministeriöön kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Selvitys valtion lopullisen osuuden muodostumisesta on samassa ajassa toimitettava sekä sisäasiainministeriölle että opetusministeriölle.

7 §

Pelissäännöt

Raha-arpajaisia sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelejä varten luvansaajan on laadittava pelisäännöt, jotka on pidettävä painettuina maksuttomasti yleisön saatavilla pelien järjestäjän toimipaikoissa ja pelien myyntipaikoissa. Pelisääntöihin on sisällytettävä voittojen jakoa ja vedonlyöntipeleissä lisäksi panosten palauttamista koskevat ehdot. Ennen pelin toimeenpanon aloittamista pelisäännöt on toimitettava sisäasiainministeriölle.

8 §

Valvonta

Raha-arpajaisten toimeenpanoa sekä veikkaus- ja vedonlyöntitoimintaa valvoo sisäasiainministeriö, joka myös määrää tarpeelliset valvojat ja vahvistaa näiden palkkiot.

Palkkiot maksetaan valtion varoista. Luvansaajan on korvattava valvontakustannukset valtiolle.

9 §

Luvan peruuttaminen

Jollei raha-arpajaisten toimeenpanossa tai veikkaus- ja vedonlyöntitoiminnassa noudateta arpajaislain (491/65) tai tämän asetuksen säännöksiä taikka lupapäätöksen määräyksiä tai jos väärinkäytöksiä siinä muutoin tapahtuu, voi valtioneuvosto, varattuaan luvansaajalle tilaisuuden tulla kuulluksi, peruuttaa myöntämänsä luvan.

10 §

Rangaistussäännös

Tämän asetuksen tai sen nojalla annettujen määräysten rikkomisesta säädetään rangaistus arpajaislaissa.

11 §

Tarkemmat määräykset

Tarkempia määräyksiä tämän asetuksen täytäntöönpanosta antaa tarvittaessa sisäasiainministeriö.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä asetuksella kumotaan:

- 1) 16 päivänä joulukuuta 1983 annettu raha-arpajaisasetus (1006/83); sekä
- 2) 17 päivänä joulukuuta 1965 annettu veikkausasetus (656/65) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän asetuksen voimaantumista voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

